

ת"ד 6335/08/10 - מדינת ישראל נגד אשרף צואלחי

בית משפט השלום לתעבורה בתל אביב - יפו

02 ספטמבר 2014

ת"ד 6335-08-10 מדינת ישראל נ' צואלחי
בפני כב' השופטת דלית ורד

בעניין: מאשימה	מדינת ישראל
נגד	
נאשם	אשרף צואלחי

הכרעת דין

הנאשם הועמד לדין בגין נהיגה בקלות ראש, עבירה בניגוד לסעיף 2)62 (לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א 1961- (להלן - **פקודת התעבורה**), בקשר עם סעיף 2)38 (לפקודת התעבורה, נהיגה על המדרכה בחוסר זהירות, עבירה על תקנה 38(א) לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961 (להלן - **תקנות התעבורה**) וכן נהיגה שלא בימין הדרך, עבירה על תקנה 35 לתקנות התעבורה.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 29.10.09 שעה 23:15 לערך, נהג הנאשם רכב מסחרי מתוצרת "קרייזלר" מס' 9640463 (להלן - **רכב הנאשם** או **רכב מסוג קרייזלר**), ברחוב יפת בתל אביב-יפו, מכיוון דרום לצפון. אותה שעה נהג חיים זלוטיקמן (להלן - **הנהג המעורב**) רכב פרטי מסוג "הונדה" מס' 8211167 (להלן - **רכב ההונדה**) ברחוב יפת מכיוון צפון לדרום, בכיוון הנגדי לכיוון נסיעת הנאשם. אותו זמן צעדו על המדרכה שבצד המערבי של רחוב יפת, מכיוון צפון לדרום, שלושה הולכי רגל, פארס גחלב, אבו ערב איהב, ורפאל רפאל, נערים בני 17-18 (להלן - **שלושת הולכי הרגל**).

הנאשם נהג בקלות ראש וברשלנות בכך שנסע בנתיב הנסיעה הנגדי, מכיוון צפון לדרום, התנגש ברכב ה"הונדה", איבד שליטה על רכבו, סטה שמאלה, עלה על המדרכה, פגע בשלושת הולכי הרגל, ירד לכביש המשיך בנסיעה ללא שליטה ברכב, סטה שוב שמאלה ועלה על המדרכה והתנגש בעמודים שהוצבו על המדרכה ובקיר ונעצר. כתוצאה מהתאונה נחבלו שלושת הולכי הרגל, וכן ניזוקו הרכבים המעורבים.

הנאשם הודה בנסיעתו במקום ובזמן כמפורט בכתב האישום, אך הכחיש את הטענות הנוספות שהועלו בכתב האישום.

מטעם התביעה העידו בפניי הנהג המעורב, שלושת הולכי הרגל, השוטר שפירא לב שטיפל בתאונה והגיע לזירה בשעה 23:34, וכן השוטרת דורית באום שגבתה את הודעת הנאשם, מספר ימים לאחר אירוע התאונה.

מטעם ההגנה לא הובאו ראיות כלשהן. הנאשם לא התייצב על מנת להעיד, ואף אחיו שנסע עימו ברכב (כפי שעלה מחומר הראיות), נמנע מהעיד.

מלאכת מתן הכרעת הדין התעכבה עקב אי התייצבותו העיקבית של הנאשם לדיוני בית המשפט, והחלפת ייצוג המשפטי מספר פעמים. משלא התייצב הנאשם לדיוני בית המשפט, הובא לדיון ההוכחות שנקבע ליום 16.8.12 באמצעות צו הבאה. באותו מועד הוזהר במפורש כי אם לא יתייצב לדיון הבא שנועד לסיום פרשת התביעה ושמיעת פרשת ההגנה, יכול וישפט בהעדרו. הנאשם לא התייצב, ומשכך נשפט בהעדרו.

לאחר חלוף חצי שנה הגיש הנאשם בקשה לביטול פסק דין, בה נטען כי כל רצונו של הנאשם הוא שבית המשפט יבטל את פסק הדין וישמע את עדותו היחידה. משהתבקש הנאשם לפרט את נימוקי הגנתו על מנת שניתן יהיה לבחון אם הביטול דרוש כדי למנוע עיוות דין, נמנע מלעשות כן, ותחת זאת הוגש ערעור. ביום 26.12.13 החליט בית המשפט המחוזי (כבוד השופט בן יוסף) לבטל את פסק הדין ולהחזיר את התיק לשמיעת פרשת ההגנה, וזאת בהתחשב, בין היתר, בנכותו של הנאשם.

על פי החלטתו של כבוד בית המשפט המחוזי, קבעתי את התיק לשמיעת פרשת ההגנה ליום 17.3.14. משלא התייצב הנאשם לדיון זה, נקבעו 3 מועדי דיון נוספים על מנת לאפשר לנאשם להציג את הגנתו בפני בית המשפט, אך הנאשם נמנע מלהתייצב לדיונים אלה.

לאחר שבחנתי את חומר הראיות וסיכומי הצדדים, הגעתי לכלל מסקנה כי יש להרשיע את הנאשם בביצוע העבירות שיוחסו לו בכתב האישום, וזאת בהתבסס על נימוקים שיפורטו להלן;

1. הנהג המעורב העיד, כי ביום האירוע נסע ברכב מסוג "הונדה" מצפון לדרום ברחוב יפת, בו נתיב נסיעה אחד לכל כיוון. לאחר שנסע בעקומה, הבחין לפתע ברכב מסוג "קרייזלר" הנוסע לכיוון צפון על נתיב הנסיעה המיועד לכיוון דרום, מתקרב אליו, ומגיע ממולו במהירות גבוהה, כששני גלגליו השמאליים של רכב ה"קרייזלר" על המדרכה הממוקמת בצד המערבי של הכביש, היינו המדרכה שמימין לכיוון נסיעת הנהג המעורב, וצידו האחר של הרכב, כלומר שני גלגליו הימניים, על הכביש.

על מנת למנוע התנגשות חזיתית, הנהג המעורב סטה שמאלה באופן חד, אך רכב ה"קרייזלר" פגע בצד האחורי ימני של רכב ה"הונדה", והמשיך בנסיעה למרחק של 50 מטרים לערך, פגע בעמודים המוצבים על המדרכה הממוקמת בצד המערבי של הכביש, ואולי אף בקיר, ואז נעצר.

בחקירתו הנגדית נטען כלפי הנהג המעורב כי נסע עם אורות גבוהים, וכי זו הסיבה לסטייתו של הנאשם שמאלה. על כך השיב הנהג המעורב: **"הוא לא סטה, הוא נסע דרך על הנתיב שלי, הוא לא סטה מהנתיב שלו, ולא הייתי עם אורות גבוהים. לא הייתה שום סטייה מאותו רגע שראיתי אותו."** (פרוט' עמ' 6 שורות 27-28).

הנהג המעורב אישר כי לא הבחין בהולכי רגל שנפגעו על ידי רכב ה"קרייזלר", אך לדבריו לאחר אירוע התאונה ישב ברכבו כרבע שעה על מנת להתאושש, כשיצא מהרכב כבר הייתה התקהלות והגיע אמבולנס, ולכן אינו יכול להעיד על נתונים נוספים, מלבד אלו שפירט בעדותו.

עדותו של הנהג המעורב הותירה רושם חיובי, לא נסתרה בחקירה הנגדית, ומתיישבת עם העדויות הנוספות שהובאו בפניי.

2. פירס גחלב, אחד משלושת הנערים הולכי הרגל, העיד כי הוא ושני חבריו צעדו על המדרכה ברחוב יפת מצפון לדרום, ולדבריו צעדו בטור שכן המדרכה במקום צרה. הנאשם נהג ברחוב יפת מדרום לצפון, איבד שליטה על הרכב וסטה לנתיב הנסיעה הנגדי, מכיוון צפון לדרום, עלה על המדרכה ופגע בו ובשני חבריו. הוא עצמו קיבל מכה במותן השמאלי, ופונה לבית החולים, על פי תעודת רפואית שסומנה ת/1. לאחר שפגע בו ובחבריו, ירד רכב הנאשם לכביש, המשיך בנסיעה וכעבור עשרות מטרים פגע בקיר ונעצר.

כפי שזכור לו, בנתיב הנסיעה מדרום לצפון נסע רכב במהירות איטית, וכשניסה הנאשם לעקוף את אותו רכב, איבד שליטה וסטה לנתיב הנסיעה הנגדי ועלה על המדרכה.

העד טען כי אינו זוכר אם בתאונה היה מעורב רכב נוסף, מלבד הרכב שנסע במהירות איטית לפני הנאשם, והוא אף אישר כי לאחר אירוע התאונה לא פנה לנאשם על מנת לקבל את פרטיו.

3. אבו ערב איהב, הנער השני, העיד כי "היינו אני ועוד שני חברים הלכנו על המדרכה, ואז בא רכב מהכיוון הנגדי לנו, היה עיקול בכביש, הרכב בא, ניסה לעקוף רכב שהיה בנתיב שלו במהירות שלדעתי הייתה מופרזת. הוא איבד שליטה, נכנס בנו, והאוטו המשיך, השתפשף לאורך הקיר, ונעצר אחרי הרבה מטרים". (פרוט' עמ' 8 שורות 27-29).

העד הוסיף כי הוא וחבריו פסעו בטור היות והמדרכה צרה, וכי לאחר התאונה התקשרו להוריהם, ובעצתם התפנו לבית החולים. ואכן, מדו"ח הפעולה שערך השוטר שפירא לב (ת/3), עולה כי אביו של העד הגיע לזירה, ודיווח כי בנו נפגע בתאונה ופונה לבית החולים. התעודה הרפואית של העד הוגשה וסומנה ת/2.

בחקירתו הנגדית, נשאל העד אם רכב נוסף היה מעורב בתאונה, והשיב: "היה אחר כך, אם אני זוכר נכון היה איזה שהוא רכב מאחורינו שהאוטו נעצר בעזרתו, אם אני זוכר נכון, הוא התנגש בנו, השתפשף בקיר, אחרי הרבה מטרים הייתה מכונית בכביש והוא נעצר בה." (פרוט' עמ' 9 שורות 23-25).

עדו זה של העד סייעה להבנת השתלשלות האירועים: הנאשם נסע במהירות גבוהה בעקומה, וכשניסה לעקוף רכב שנסע לפניו, איבד שליטה על רכבו, סטה לנתיב הנגדי, עלה על המדרכה שמשאל לכיוון נסיעתו, ופגע בנערים הולכי הרגל. או אז, המשיך הנאשם בנסיעה בנתיב הנגדי נגד כיוון הנסיעה, והגיע אל מול הנהג המעורב, התנגש ברכבו של הנהג המעורב, ונעצר לבסוף לאחר עשרות מטרים, כשנתקל בעמודים המוצבים על המדרכה שמשאל לכיוון נסיעתו. לא מן הנמנע כי יש בהימצאות העקומה בכביש כדי להסביר מדוע לא הבחין הנהג המעורב בסטייתו של הנאשם שמאלה, ואף לא בפגיעה בנערים.

4. הנער השלישי, רפאל רפאל, מסר בעדותו כי במועד האירוע הוא וחבריו צעדו על המדרכה הממוקמת בצד מערב ברחוב יפת לכיוון בת ים, דרומה. לדבריו, הנאשם נסע בכיוון הנגדי, מדרום לצפון, ובהגיעו לסיבוב ניסה לעקוף במהירות גבוהה רכב שנסע לפניו, איבד שליטה ופגע בו בכתף השמאלית, בעודו צועד על המדרכה.

במסגרת עדותו של העד הוגש שרטוט שנערך לפי הוראותיו (ת/4), ונחתם על ידו. על פי השרטוט, התאונה ארעה בעת

שהנאשם נסע לכיוון צפון על הנתיב המיועד לנסיעה לכיוון דרום, כשרכבו נוסע בחלקו על המדרכה ובחלקו על הכביש. הנהג המעורב נסע לכיוון דרום על נתיב הנסיעה המיועד לכך, וסטה שמאלה, אך רכבו נפגע בצידו האחורי ימני על ידי רכבו של הנאשם. לאחר ההתנגשות בין כלי הרכב, המשיך הנאשם בנסיעה צפונה על הנתיב הנגדי, עד שנעצר בסמוך לעמודי בטון המוצבים על המדרכה הממוקמת בצד מערב.

משנשאל העד בחקירתו הנגדית אם הוא מכיר את הנאשם, השיב: **"אני בפנים לא מכיר אותך, אבל אני ראיתי אותך על כיסא גלגלים, ירדנו למטה לכיוון הכנסיה, והגיעו אמבולנס ומשטרה, והוציאו אותך מהרכב, ושמו אותך על כיסא גלגלים."** (פרוט' מיום 16.8.12 עמ' 2 שורות 20-21).

העד ציין כי חברו של הנאשם נכח בזירה, ואותו חבר ביקש ממנו לעלות לאמבולנס. טענתו זו של העד לפיה הנאשם לא היה לבדו, מתיישבת עם מזכרו של השוטר לב שפירא ואף עם דבריו של הנאשם במשטרה, כפי שיפורט להלן.

עדותו של העד אודות נסיבות התאונה והשרטוט עליו חתם, מתיישבים עם עדויות חבריו ועם עדותו של הנהג המעורב, וראיתי לנכון לאמץ.

5. השוטר שפירא לב, דיווח במזכר שערך (ת/3), כי בהגיעו לזירה הבחין ברכב ה"קרייזלר" כשהוא עומד ברחוב יפת, על נתיב הנסיעה לכיוון דרום, כשהוא **"הפוך לכיוון הנסיעה"**, והנאשם יושב על כיסא פלסטיק מחוץ לרכב. בנוסף, הבחין השוטר ברכב ה"הונדה", העומד כשחזיתו לכיוון דרום על נתיב הנסיעה לכיוון דרום. מהשרטוט שערך השוטר, ניתן ללמוד כי רכב ה"קרייזלר" חלף על פני רכב ה"הונדה", המשיך בנסיעה צפונה, ונעצר על המדרכה הממוקמת בצד מערב או בסמוך לה.

כן דיווח השוטר כי אחיו של הנאשם נכח בזירה, וכי לזירה הגיע אביו של אחד הנערים, אשר מסר כי בנו נפגע בתאונה, ופונה באמבולנס לבית חולים.

6. בהודעתו במשטרה, מסר הנאשם כי ביום האירוע נהג ברכב מסוג "קרייזלר" ברחוב יפת, בו נתיב נסיעה אחד לכל כיוון. אחיו נסע עימו ברכב. לדבריו, הבחין ממרחק של 50-100 מטרים כי הרכב שמגיע ממולו נוסע עם אורות גבוהים, ועל מנת לחמוק ממנו, סטה הנאשם שמאלה באופן פתאומי, איבד שליטה על רכבו, ופגע במעקה בטיחות המוצב על המדרכה. רכבו נעצר, החשמל ברכב לא פעל, ולכן לא יכול היה להפעיל את המנגנון המותקן בכיסא הנהג, ובהיותו נכה חולץ מהרכב על ידי עוברי דרך.

הנאשם הוסיף כי במועד האירוע לא היה מודע לכך שפגע בהולכי הרגל או ברכב ההונדה, היות ואיש לא טען זאת בפניו. הוא אישר כי היה עייף, אך הכחיש כי נרדם תוך כדי נהיגה. הנאשם לא ידע לומר אם הרכב שהגיע ממולו עם אורות גבוהים, כטענתו, היה רכב ה"הונדה".

7. מהודעתו של הנאשם, בה הודה בביצוע סטייה ואיבוד שליטה, עולה גרסה מפלילה לכאורה, אשר יש בה כדי להביא לתחולתו של "כלל הדרך" שקבעה הפסיקה, לפיו סטייה פתאומית של רכב מנתיב הנסיעה מקימה חזקה לפיה הסטייה נבעה מנהיגה רשלנית.

ב- ע"א 169/77 שורץ נ' ליברמן, פ"ד לב(3), 561, 567-568 (1987) נקבע כי:

"אין זאת דרכו של רכב מנועי לעלות על מדרכה אם נהגו בו בזהירות, כלומר שעצם סטייתו של האופנוע מהכביש וכניסתו למרחב המיועד בשביל הולכי-רגל יוצרות הנחה של רשלנות מצד הנהג, ואם רצה לשלול הנחה זאת היה עליו לשאת בנטל השכנוע".

ב- ע"א 506/64 גל נ' שטופר פ"ד יט, 556, 559 (1965), נקבע כי:

"תקנה 8 משקפת את הכלל הגדול ('כלל הדרך' בהא הידיעה) החל על תנועת כלי רכב בכיוונים מנוגדים בכביש, והוא כי על כל נהג להישאר במחציתו הוא - המחצית הימנית - של הכביש, על מנת למנוע התנגשות. כל עוד הנהגים בשני הכיוונים שומרים על 'כלל הדרך', לא תיתכן התנגשות ביניהם. מכאן שהאחריות להתנגשות רובצת לכאורה - בעדר נסיבות מיוחדות - על הנהג שהפר את 'כלל הדרך' ולא על הנהג שקיימו".

ב- רע"פ 1713/93 משה בוקובזה נ' מדינת ישראל, פסק כבוד הנשיא (בדימוס) שמגר כי:

"נהיגה כדין ובזהירות הראויה היא בצידו הימני של הכביש, ועצם המעבר המוכח לצד שמאל יוצר ראייה לכאורית בדבר נהיגה שלא בדרך הזהירה. החובה להוכיח את האשמה מעל לכל ספק סביר, רובצת לעולם על התביעה, אך כאשר מוכחת נהיגה החוצה את הכביש מימין לשמאל, כפי שארע כאן, נוצרת הוכחה לכאורה לנהיגה חסרת זהירות. בכך יוצאת התביעה חובת השלב הראשון של הבאת הראיות. מעתה עברה חובת ההוכחה לנאשם...הנאשם מצידו יכול להמציא עדות מטעמו הסותרת את הראייה לכאורה של נהיגה בלתי זהירה, בניגוד לכל כיוון ואופן מותרים".

כן ראה, רע"פ 2882/14 אלכסיי טמניאן נ' מדינת ישראל, שם נקבע כי הנאשם לא הצליח להרים את הנטל המוטל עליו לסתירת החזקה על פי "כלל הדרך", ולא הוכיח כי נמנע ממנו לבלום את הרכב.

במקרה שבפניי, לא הביאה ההגנה ראיות כלשהן מטעמה, ומשכך יש לקבוע כי הנאשם לא עמד בנטל המוטל עליו להראות כי איבוד השליטה וביצוע הסטייה לנתיב הנסיעה הנגדי, אינם פועל יוצא של רשלנותו.

8. בסיכומיה טענה ההגנה כי יש לקבל את גרסתו של הנאשם בהודעתו במשטרה, לפיה נאלץ לסטות לנתיב הנגדי היות והרכב שממולו נסע עם אורות גבוהים. ההגנה הוסיפה כי אם לא היה הנאשם מבצע את הסטייה, היה מתנגש חזיתית ברכב ההונדה.

כזכור, הנאשם נמנע מהעיד. בהקשר זה נפסק בע"פ 33273-09-11 (מחוזית-ת"א), מדינת ישראל נ. סמיונוב, כדלקמן: "אכן, נטל השכנוע מוטל עד סוף כל הסופים על התביעה. אין בכך כדי לומר שהנטל הטקטי אינו עובר אל הנאשם לעיתים (ברמה המוטלת עליו), אין בכך גם כדי לומר שהשתיקה - אין לה משמעות. לא בכדי נתן המחוקק, בסעיף 162 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, תג מחיר לשתיקה. ..

הצורך בעמידה על דוכן העדים אינו נעוץ דווקא בזיכרוננו של נאשם, שאולי לא השתפר מאז נחקר במשטרה, אלא בצורך להתרשם ממנו, כאשר הוא מתמודד בטענות המוטחות כנגד הגרסה אותה העלה. משום כך, גם לא תתקבל גרסה מזכה, שהושמעה בחקירה כראייה לאמיתות תוכנה, אם הנאשם בוחר שלא להיחקר עליה בבית המשפט."

אף אם הייתה מתקבלת גרסתו של הנאשם כי סנוור על ידי רכב אלמוני, לא היה בכך כדי לשמש הגנה. משסונוור הנאשם, כפי שטען בהודעתו, היה מוטל עליו על פי תקנה 52 לתקנות התעבורה, להאט את מהירות נסיעתו, אף עד כדי עצירה, ובוודאי שלא לסטות באופן חד לנתיב הנגדי, נתיב בו נסע הרכב, שלפי הנטען, אורותיו סונורו את הנאשם.

יובהר כי הנאשם לא טען בהודעתו כי סנוור על ידי רכב ה"הונדה". ואכן, הנהג המעורב כלל לא הבחין בסטייתו של הנאשם שמאלה, שכן השתלשלות האירועים, כפי שהוכחה במהלך המשפט, מלמדת כי תחילה סטה הנאשם שמאלה ופגע בנערים הולכי הרגל, שצעדו על המדרכה הממוקמת בצד המערבי של הכביש, ורק כשהמשיך הנאשם בנסיעתו צפונה בנתיב הנסיעה הנגדי, ארעה ההתנגשות עם רכב ה"הונדה".

ההגנה לא התמודדה עם הטענה שהעלו שלושת הנערים הולכי הרגל, לפיה הנאשם נסע במהירות גבוהה בקטע כביש בו קיימת עקומה, ואיבד שליטה בעת שניסה לעקוף רכב שנסע לפניו. יצוין כי עובדת קיומה של עקומה באותו קטע כביש, עלתה גם מעדותו של הנהג המעורב.

בנסיעתו של הנאשם במהירות גבוהה בעקומה, ובניסיונו לבצע עקיפה בהתעלם מתנאי הדרך, יש כדי להעיד על רשלנותו, ועל כך שלא פעל על פי כללי הזהירות כפי שנקבעו בתקנות התעבורה, כמפורט להלן.

תקנה 52 לתקנות התעבורה, קובעת כי: "חייב נוהג רכב להאיט את מהירות הנסיעה, ובמידת הצורך אף לעצור את רכבו, בכל מקרה שבו צפויה סכנה לעוברי דרך או לרכוש, לרבות רכבו הוא, ובמיוחד במקרים אלה:

(1) בתוך שטחים בנויים מאוכלסים ובקטעי דרך שבתים בנויים לצדם ותנועת הולכי רגל מצויה בהם; ...

(2) כשהראות בדרך מוגבלת מכל סיבה שהיא;

(3) בהיכנסו לעקומות חדות ובנסעו בהן;

תקנה 47(ה) לתקנות התעבורה, קובעת כי: "נוהג רכב לא יעקוף, לא ינסה לעקוף ולא יסיט את רכבו שמאלה

או ימינה כדי לעקוף רכב או בעל-חיים באחד מאלה:

(4) הראות לקויה או שדה הראיה חסום או מוגבל;

סוף דבר:

מהראיות שהובאו בפניי, עולה כי התביעה עמדה בנטל להוכיח את רשלנותו של הנאשם, אשר נסע במהירות גבוהה בעקומה, איבד שליטה על רכבו, סטה בחדות לנתיב הנגדי עד המדרכה שמשמאל לכיוון נסיעתו, ופגע בנערים הולכי הרגל. הנאשם המשיך בנסיעה נגד כיוון הנסיעה המותר, התנגש ברכב ה"הונדה", ולבסוף נעצר כשהתנגש במכשול שהוצב על המדרכה שמשמאל לכיוון נסיעתו.

מכלל חומר הראיות עולה בבירור כי הנאשם איבד שליטה על רכבו ונסע בניגוד לכיוון הנסיעה המותר. משלא עמדה ההגנה בנטל המוטל עליה על פי "כלל הדרך", להראות כי לא הייתה רשלנות מצידו של הנאשם, די בכך לצורך הרשעתו של הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

נתתי אימון בעדויות הנערים הולכי הרגל, אשר צעדו בסך על המדרכה שמשמאל לכיוון נסיעת הנאשם, ונפגעו בצד השמאלי של גופם על ידי רכבו של הנאשם.

אשר על כן, ארשיע את הנאשם בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום.

ניתנה היום, ז' אלול תשע"ד, 02 ספטמבר 2014, במעמד באי כוח הצדדים.